

der gaves de Forfattere, hvis Skrifter oversattes, men at der ved Siden deraf vandtes meget væsentlige Fordele for Landets Literatur i det hele. Det trykkede og hæmmede et Lands selvstændige Literatur og alle de Forfattere, der kunde yde Bidrag til denne, naar en Godtkjops Oversættelses Literatur oversvømmede Bogmarkedet. Lige Vilkaar med Udlandet betingede en frodig Udvikling af Landets egen Literatur. At en Ordning, der gav disse naturlige og lige Vilkaar, ikke faldt sammen med en kunstig Beskyttelse, var indlysende.

Men medens han, i Henhold til det udviklede, mente, at Konsistorium burde anbefale, at der stræbtes hen til en Ordning, hvorved en gjensidig almindelig, ogsaa et vist Værn mod Oversættelser omfattende Retsbeskyttelse for literær Ejendomsret mellem Danmark og Tyskland opnaaedes, troede han dog ikke, at Konsistorium burde blive staaende ved denne almindelige Anbefaling. For at naa til en saadan Konvention forudsattes, som oftere bemærket, en Forandring i den danske Lovgivning. En Konvention i dette Omfang kunde altsaa ikke afsluttes strax, og det kunde ikke vides, hvor længe det vilde vare, inden Betingelserne for den kom tilstede. Saaledes som Sagen forelaa for Konsistorium, var der imidlertid Grund til at fremhæve, at en Konvention for et mere begrænset Omraade, nemlig med Hensyn til Eftertryk af Musikalier, strax vilde kunne afsluttes i Henhold til den alt nu bestaaende Lovgivning, og at en saadan Konvention, mod hvilken der ikke let kunde tænkes nogen Indvending, der endog blot havde Skinnet af nogen Berettigelse, vilde være egnet til at raade Bod paa de mislige Forhold, som nærmest havde fremkaldt det fra de tyske Musikhandlere i Léipzig fremkomne Andragende. Der var jo her kun Tale om ligefremt Eftertryk, hvilken den offentlige Mening i Danmark ganske vist fordømte, og om en Fordyrelse af det egentlige musikalske Dannelsesstof ved en saadan Konvention kunde der næppe være Tale, efter at Komponisterne fra den klassiske Periode og de vigtigste Komponister fra den klassisk-romantiske Periode vare blevne Almenejendom. Der kunde derfor næppe fra nogen Side rejses Betænelighed mod Afslutningen af en saadan Konvention. Han tilraadde altsaa, at Konsistorium ved Siden af sin Udtalelse om Sagen i Almindelighed særlig anbefalede, at Bestræbelserne strax rettedes paa Tilvejebringelsen af en Overenskomst med Tyskland angaaende dette Punkt.

I Skrivelse af 5. Decbr. tiltraadte Konsistorium fuldkommen denne Betænkning, der af Undervisningsministeriet tilstilledes Indenrigsministeriet — tillige med en af Chefen for det kgl. Theater og Kapel afgivet Erklæring — med den Bemærkning, at det ganske kunde henholde sig til de fremkomne Udtalelser.

VII. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Tilkomne Legater for studerende ved Universitetet.

I det akademiske Aar 1879—80 har Universitetets Legatmasse modtaget en meget betydningsfuld Forøgelse, idet der er tilkommet A. W. Scheels Stiftelse (Kapital 187,000 Kr.), Schionnings Legat (Kapital 32,000 Kr.) og Madvigs Legat (10,500 Kr.), hvorved dog er at bemærke, at den først nævnte Stiftelse kun for en ringere Del kommer Universitetets Øjemed til gode.

A. W. Scheels Stiftelse. Afdøde Gehejmekonferensraad, Kammerherre

Dr. juris Anton Wilhelm Scheels Testamente af 13. Maj 1878 §§ 6—30, der under 10. Oktbr. 1879 ad mandatum ere forsynede med kgl. Stadfæstelse, lyde saaledes:

§ 6. Den øvrige Formue, efter at alle paabudne Afgifter, Gjæld og Omkostninger i Anledning af Dødsfaldet og Skiftet ere afholdte, deles i to lige Dele. Den ene indbetales til Københavns Universitet og den anden Halvdel til det kongelige Frederiks Universitet i Christiania som Bestyrelser af de Stiftelser, der af Formuen agtes oprettede.

§ 7. Til efter nævnte, for saa vidt de overleve mig, udbetales aarligen, saa længe de leve, dog med neden anførte Indskrænkning:

For de kvindelige Personer bortfalder Livrenten, naar de efter denne Dag indgaa Ægteskab.

Livrenterne forfalde første Gang til Udbetaling for et halvt Aar den efter min Død først indtrædende 11. Juni eller 11. Decbr. Omslagstermin.

De Livrenter, som forfalde til Betaling, medens mit Bo er under Skiftebehandling, ønskes de paagjældende udbetalte efterhaanden, da flere af dem ikke godt kunne undvære den dem tiltænkte Hjælp indtil efter Boets Slutning.

§ 8. Af Renterne af den Formue, som indbetales til Københavns Universitet, oprettes for Studenter ved dette Universitet to Stipendier, hvert paa to hundrede (200) Kroner om Aaret. Om disse Stipendier skulle følgende Bestemmelser gjælde:

1. Studenter af min Slægt, hvorved forstaas Afkom af mine Søskende, af mine Forældres Søskende og af mine Bedsteforældres Søskende, foretrækkes for andre Studenter. Naar flere Studenter af min Slægt paa engang søge om et af Stipendierne, foretrækkes Slægtninge af første Sidelinie for dem af anden Sidelinie og disse igjen for dem af tredje Sidelinie. Blandt flere Slægtninge af samme Sidelinie have Agnater, der altsaa ere Studenter af Familienavnet Scheel, Fortrin for Kognater, dog at mine Søskenes Børnebørn (Afkom i andet Led) nyde, om de end ere Kognater, Agnaters Ret.

2. Naar ingen Student af min Slægt søger om et ledigt Stipendium, kan det tildeles en anden Student, som da kan beholde Stipendiet i den fastsatte Tid, om der end imidlertid melder sig Studenter af min Slægt.

3. Soges et Stipendium samtidigt af flere Studenter, som efter de forestaaende Regler ere lige berettigede til samme, ses der ved Uddelingen paa de ansøgendes Duelighed og Trang. Nærhed i Slægtskabets Grad kommer ikke i Betragtning.

4. Stipendiaten har hver Gang, naar Stipendiet skal udbetales, at oplyse, at han med Flid fortsætter sine Studeringer. I modsat Fald mister han Stipendiet for den Gang, og for fortsat Uflid kan det ganske fratages ham.

5. Stipendiet kan nydes i 4 Aar; dog beholder den Stipendiat, som ved Embedsexamen eller paa anden Maade har endt sine Universitetsstudier, ikke Stipendiet længere end i den første Udbetalingstermin derefter, om han end ikke dermed har oppebaaret det i 4 Aar.

6. Forlader Stipendiaten Universitetet eller viser et slet Forhold, da mister han Stipendiet og kan ikke oppebære mere af samme, end han allerede har faaet udbetalt.

7. Stipendierne bortgives af den Myndighed ved Universitetet, som i Almindelighed bortgiver de akademiske Stipendier. Denne Myndighed bedømmer tillige, om Stipendiet bør ophøre eller mistes, og bestemmer, til hvilke Tider Stipendierne skulle udbetales.

§ 9. Af Renterne af den Formue, som indbetales til Frederiks Universitetet i Christiania, oprettes for Studenter ved dette Universitet to Stipendier, hvert paa to hundrede (200) Kroner om Aaret. Om disse Stipendier skulle samtlige de i § 8 anførte Bestemmelser gjælde.

§ 10. De Københavns Universitet paalagte Livrenter blive at udbetale med deres fulde Beløb, førend noget Stipendium efter § 8 kan udredes, og ligeledes blive de Christiania Universitet paalagte Livrenter at udbetale med deres fulde Beløb, førend noget Stipendium efter § 9 kan udredes.

Blive Renterne af den til Kjøbenhavns eller Christianias Universiteter indbetalte Formue ikke tilstrækkelige til Udredelsen af de hvert Universitet især paalagte Livrenter, da blive disse forholdsvis at nedsætte. Kunne vel ommeldte Livrenter, men ikke tillige Stipendierne efter §§ 8 eller 9 udredes af Renterne, da blive Stipendierne, naar de dog mindst kunne blive et hundrede (100) Kroner aarlig, at nedsætte til det overskydende af Renterne, indtil de ved Afgang i Livrenterne kunne udbetales med deres fulde Beløb.

§ 11. Af de overskydende Renter af den til Universiteterne i Kjøbenhavn og Christiania indbetalte Formue, efter at Livrenterne efter § 7 og saadanne, som jeg senere muligen maatte bestemme, samt Stipendierne efter §§ 8 og 9 ere afholdte, og af de Renter, der blive ledige, efterhaanden som Livrenter bortfalde, oprettes Legatportioner paa tre hundrede (300) Kroner aarlig.

§ 12. De i foregaaende § ommeldte Legatportioner tildeles, med de i §§ 19 og 20 nævnte Undtagelser, Personer af min Slægt og især værdige Trængende af denne.

Ved Slægtninge forstaas mine Søkende og deres ægte Afkom, mine Forældres Søkendes ægte Afkom og mine Bedsteforældres Søkendes ægte Afkom, altsaa Beslægtede af første, anden og tredje Sidelinie.

Mine Slægtninge findes angivne i en af mig i Aaret 1870 udgivet Stamtavle over min Familie.

§ 13. Beslægtede af første Sidelinie skulle foretrækkes for dem af anden Sidelinie og disse igjen for Beslægtede af tredje Sidelinie. I hver Sidelinie skulle atter agnatiske Slægtninge (altsaa Beslægtede af Familienavnet Scheel) have Fortrin for kognatiske Slægtninge, dog at mine Søkendes Børn og Børnebørn (d: Afkom i første og andet Led) og min afdøde Fætter Hans Jacob Scheels Børnebørn nyde, om de end ere Kognater, Agnaters Ret. Saaledes fremkomme 6 Klasser af Beslægtede, nemlig:

1. Agnater af første Sidelinie og de Kognater, som i denne Sidelinie nyde Agnaters Ret,
2. de øvrige Kognater af første Sidelinie,
3. Agnater af anden Sidelinie og de Kognater, der i denne Sidelinie nyde Agnaters Ret,
4. de øvrige Kognater af anden Sidelinie,
5. Agnater af tredje Sidelinie og
6. Kognater af tredje Sidelinie.

Af disse Klasser har med den i § 15 nævnte Indskrænkning enhver foregaaende et saadant Fortrin for de efterfølgende, at en ledig Legatportion ikke kan tildeles nogen, som hører til en efterfølgende Klasse, naar den samtidige søges af nogen Slægtning af en foregaaende Klasse. Derimod behøver den Slægtning, hvem en Legatportion lovligen er tildelt, ikke igjen at afstaa den, fordi der senere melder sig Beslægtede af en foregaaende Klasse.

Ingen kan paa engang nyde flere Legatportioner. De Slægtninge, hvem Livrenter ere tillagte, ere derimod ikke udelukkede fra at søge Legatportioner.

§ 14. Trang er ikke en Betingelse for Slægtninges Adgang til en ledig Legatportion. Men søges en saadan af flere til samme Klasse hørende Slægtninge, tages ved Valget Hensyn til Trang og Værdighed. Nærhed i Slægtskabsgrad kommer ikke i Betragtning.

§ 15. Unge Mennesker under 18 Aar, som befindes ikke at være trængende, navnlig naar deres Forældre eller den af disse, gennem hvem de ere beslægtede med mig, lever og er i Stand til aldeles sorgfrit at sørge for deres Opdragelse, kunne forbigaa, saafremt en ledig Legatportion samtidig søges af ældre Slægtninge, henhørende til samme Klasse som de eller endog til den følgende Klasse. Men ere de trængende, da kunne de efter Trangens Størrelse foretrækkes for ældre Slægtninge, om disse end henhøre til samme Klasse.

§ 16. Legatportioner kunne tildeles baade gifte og ugifte Slægtninge. Men den en kvindelig Slægtning tilstaaede Legatportion bortfalder for hende, naar hun derefter indgaar Ægteskab. Ønsker hun at beholde den, maa hun søge den paa ny.

§ 17. Til de Legatportioner, som oprettes af den til Kjøbenhavns Uni-

versitet indbetalte Formue, have de Beslægtede, der have deres Hjem i noget af de til det danske Monarki hørende Lande, fortrinlig Adgang, til hvilken Klasse af Beslægtede de end maatte henhøre, fremfor mine Beslægtede, der have hjemme i Norge, hvorimod disse have Fortrin fremfor danske Beslægtede til at nyde de Legatportioner, som oprettes af den til Universitetet i Christiania indbetalte Formue. Kun naar der til en ledig Legatportion slet ikke melder sig nogen Slægtning fra det vedkommende Land, kunne Beslægtede fra det andet Land komme i Betragtning. Den Slægtning, som i Følge heraf har faaet en Legatportion fra det Land, hvor han eller hun ikke har sit Hjem, behøver ikke at afstaa den, fordi der senere melder sig Slægtninge fra det Land, hvor Legatportionen uddeles. Slægtninge, som bo i Udlandet, henregnes til de danske eller til de norske Slægtninge, eftersom de, hvis de tidligere have boet i Danmark eller Norge, have haft senest Hjem i hint eller i dette Land. Have de ikke selv boet i noget af disse Lande, ses paa, om den dem nærmeste af de Ascendenter, gjennem hvilke de ere beslægtede med mig, og som have boet i Danmark eller Norge, har senest haft fast Bolig i hint eller dette Land.

§ 18. Legatportioner, som gives yngre Beslægtede, hvis Udsigter i Livet endnu ere uvisse, bør i Almindelighed tilstaa under passende Betingelse eller for en vis Tid, saasom paa visse Aar, men kunne, naar en saadan af Bestyrelsen tilføjet Betingelse for Ophør indtræder eller Tiden udløber, efter Omstændighederne indrømmes paa ny, og det skal i omhandlede Tilfælde bero paa Bestyrelsens Skjøn, om Legatpladsen skal betragtes som ledig og bekendtgjøres som saadan, eller ikke. Ellers kan den, der har faaet en Legatportion, ordentligvis, dog med den i § 16 nævnte Indskrænkning, beholde den sin Livs Tid. Imidlertid kan den fratages en saadan Person, naar hos samme aldeles ingen Trang til Hjælp er tilstede og Legatportionen søges af nogen anden, som i øvrigt er lige berettiget eller bedre berettiget til at nyde godt af min Stiftelse og findes at være virkelig trængende.

§ 19. Naar efter saadanne Bekjendtgjørelser, som ommeldes i § 22, aldeles ingen melder sig af mine Slægtninge til en ledig Legatportion, kan den bortgives til en Enke efter en Embedsmand, og fortrinnsvis en saadan, der har været ansat i Undervisningsvæsenets Tjeneste, eller en sliq afdød Embedsmands ugifte Datter, naar hun tillige har mistet sin Moder og er over 40 Aar gammel. Ved Valget ses paa Trang og Værdighed. Legatportionen mistes, naar Enken eller Pigen indgaar Ægteskab, eller deres Formuesforfatning i saa mærkelig Grad forbedres, at de aldeles ikke længere kunne anses som trængende til Understøttelsen, og ligeledes skal den fra først paafølgende Udbetalingstermin afstaa, naar den søges af nogen Trængende af mine Beslægtede.

§ 20. Den første, ellefte, en og tyvende og fremdeles hver tiende Legatportion, som kan oprettes af den til Kjøbenhavns Universitet indbetalte Formue, tildeles Enker efter dette Universitets Lærere eller saadanne afdøde Læreres ugifte Døtre, og ligeledes tildeles den første, den ellefte, en og tyvende og fremdeles hver tiende Legatportion, der kan oprettes af den til Universitetet i Christiania indbetalte Formue, Enker efter Lærere ved sidst nævnte Universitet eller saadanne afdøde Læreres ugifte Døtre. Legatportionen mistes, naar den Enke eller Pige, som har faaet samme, derefter gifter sig. Om i øvrigt nogen Betingelse for at erholde eller beholde disse Legatportioner skal tilføjes, beror paa den Myndighed, der udnævner til samme.

§ 21. De i §§ 11—20 omhandlede Legatportioner bortgives i Danmark af Konsistorium ved Kjøbenhavns Universitet og i Norge af Frederik Universitetets akademiske Kollegium. Disse Myndigheder afgjøre ligeledes endeligen, om nogen overensstemmende med §§ 18 eller 19 skal fratæde en tildelt Legatportion.

§ 22. Naar en Legatportion for mine Beslægtede bliver ledig, foranstalles en Indkaldelse af de Slægtninge, der ville søge samme, med passende Varsel indført tre Gange efter hverandre i en eller to af de henholdsvis i Kjøbenhavn eller Christiania udkommende Tidender, hvori Bekjendtgjørelser for det offentlige pleje at indrykkes. Melder sig ingen Slægtning efter saadan Indkaldelse, da bliver en lignende Indkaldelse at indføre, for Legatportioner i Danmark i de norske Tidender og for Legatportioner i Norge i de danske Tidender.

Til Legatportione efter §§ 19 og 20 sker ligeledes Indkaldelse ved Bekjendtgjørelse i de offentlige Tidender.

§ 23. Naar paa Grund af Rentefodens Nedsættelse eller andre særegne Omstændigheder Stipendierne efter §§ 8 og 9 og de efter §§ 11 og følgende oprettede Legatportioner ikke længere kunne udbetales med deres fulde Beløb, skulle den eller de først ledig blivende af disse Legatportioner inddrages, indtil de tilbage blivende Legatportioner tillige med Stipendierne igjen kunne forøges til deres fulde Beløb. Stipendierne blive i saa Fald at forøge til dette Beløb fremfor Legatportionerne. De i § 20 nævnte Legatportioner inddrages dog kun efter deres Tal i Rækken. Saaledes bliver til Exempel den elleve Lepatportion, naar den bliver ledig, ikkun da at inddrage, hvis elleve Legatportioner ikke længere kunne udredes med fuldt Beløb.

§ 24. Hvad der efter Udbetalingen af Livrenter, Stipendier, fulde Legatportioner og Udgifter ved Bestyrelsen (jfr. § 29) bliver tilovers af de aarlige Renter af den til Universiteterne i Kjøbenhavn og Christiania indbetalte Formue, oplægges paa hvert Sted til Kapitalernes Forøgelse, indtil en ny Legatportion kan oprettes, og saa fremdeles.

§ 25. Livrenter og Legatportioner udbetales mindst to Gange aarligen og da hver Gang med det halve, eller oftere efter Bestyrelsens Bestemmelse.

§ 26. Naar Livrente, Stipendium eller Legatportion bortfalder for nogen imellem to Udbetalingsterminer ved Dødsfald eller Giftermaal, anses en forholdsvis Del af Understøttelsen erhvervet indtil Dødsdagen eller Bryllupsdagen. Den øvrige Del indtil næste Udbetalingstermin behandles efter Regelen i § 24.

§ 27. En Livrente, et Stipendium og en Legatportion, der ikke er hævet i et helt Aar, betragtes som ledig. Dog naar den, som paa saadan Maade mister en Livrente, senere melder sig, kan han (hun) igjen for Fremtiden oppebære samme, saa snart dertil haves Penge til Raadighed i Indtægterne.

§ 28. I Livrenter, Stipendier og Legatportioner maa ingen Sinde gjøres Arrest, Beslag eller Indførsel. De udbetales de vedkommende til fri Raadighed imod deres Kvittering; dog betales Legatportioner for umyndige til deres Værger. En Anvisning paa Understøttelsen eller Fuldmagt til at hæve samme gjælder kun for den nærmest forestaaende Udbetaling.

§ 29. Stiftelsernes Formue bestyres af vedkommende Universitetskvæstur. Den øvrige særlige Bestyrelse af Stiftelserne, saasom med at indkalde Ansøgninger, gennemgaa disse og gjøre Indstilling til den i § 21 nævnte Myndighed angaaende Understøttelsernes Bortgivelse, kan af bemeldte Myndighed overdrages en eller to Professorer eller andre, og til ham eller dem kan da udbetales et aarligt Honorar af to hundrede (200) Kroner.

Saadant Honorar, Afgift for Formueforvaltningen, for saa vidt slig Afgift er eller bliver paabudet, og andre nødvendige Udgifter, saasom til Regnskabsbøger, Bekjendtgjørelser m. v., afholdes forlods af Stiftelsernes Indtægter.

§ 30. Regnskab for Stiftelserne aflægges paa samme Maade som for vedkommende Universitets Legater i Almindelighed.

§ 31. Skulde imod Formodning nogen af de omhandlede to Stiftelser ikke kunne komme under Bestyrelse ved vedkommende Universitet, overdrages det henholdsvis Jusitsministeriet i Danmark og den kongelige Regering i Norge at foreskrive, hvilken anden Bestyrelse i Kjøbenhavn eller Christiania der skal træde i Universitetets Sted og have den i § 21 ommeldte Ret. I saa Fald tilfalde for den paagjældende Stiftelses Vedkommende de i § 20 nævnte Legatportioner Enker efter Medlemmerne af den foreskrevne Bestyrelse eller saadanne afdøde Medlemmers ugifte Døtre. Hvorledes der, naar Bestyrelsen gaar bort fra Universitetet, skal forholdes med det i § 29 bestemte Honorar og med Regnskabet for Stiftelsen, fastsættes af vedkommende Ministerium eller Regeringsdepartement, som ogsaa skal være bemyndiget til at anordne de øvrige Lempelser, der muligen kunne blive nødvendige. Skulde de i §§ 20 og 29 for Bestyrelsen af Stiftelserne tiltænkte Fordele efter den foreskrevne nye Bestyrelsesmyndigheds Beskaffenhed findes ikke at være et passende Vederlag for Bestyrelsen, bestemmer

vedkommende Ministerium eller Regeringsdepartement, hvilket andet Vederlag der skal træde i Stedet.

Schiønnings Legat til Indkjøb af Bøger for trængende studerende.

Fundatsen, der under 26. Novbr. 1879 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, lyder saaledes:

Afdøde Konferensraad, Justitiarius i Viborg Landsoverret, Niels Leth Schiønning har ved Testamente af 16. Maj 1855 og Tillægsbestemmelse af 4. Novbr. 1857, under Forventning af allerhøjeste Konfirmation, fastsat, at hans efterladte Formue skal udgjøre en Fond under Universitetet, bestemt til i sin Tid, efter visse Fradrag, at oprettes til et Legat, hvis aarlige Renter hovedsagelig skulle anvendes til Indkjøb af Bøger til trængende studerende til Fortsættelse af deres Embedsstudier. Af den ved Skifteslutningen den 12. Decbr. 1863 til Universitetet udlagte Kapital har Legatstifterens Søster, Konventualinde Agnete Marie Schiønning, i Henhold til Testamentets Bestemmelser for Livs Tid opbebaaret Renten. Efter at hun den 2. Febr. d. A. er afgaaet ved Døden, har Universitetets Kvæstor i Henhold til Testamentet samt Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 16. August 1864 af Fonden udbetalt Legatstifterens tvende Broderbørn, Etatsraad Christian Peter Schiønning og Konventualinde Marie Schiønning, 4000 Kr. hver, med Fradrag af 4% Arveafgiften, samt indbetalt saa vel bemeldte Arveafgift som 1% Afgiften af det Universitetet tilfaldende Beløb til Stadens Hovedkasse. Efter de af Kvæstor foretagne Dispositioner udgjør den til Legatet bestemte Kapital 32,600 Kr., anlagt i et Statsgjælds Indskrivningsbevis paa 22,800 Kr. og i jyske Landejendoms Kreditforenings Obligationer af 1. Serie til Beløb 9800 Kr. Da Legatet saaledes nu kan træde i Kraft, har Konsistorium til nærmere Udførelse af de i Testamentet truffne Bestemmelser forfattet følgende Fundats for samme;

1. Legatet kaldes »Schiønnings Legat til Indkjøb af Bøger for trængende studerende«. Det bestyres som en for sig staaende, selvstændig Formue, men for øvrigt paa samme Maade som Kjøbenhavns Universitets øvrige Legatmidler. Af Rentebeløbet lægges hvert Aar 40 Kr. til Legatkapitalen. Legatets Eforus vælges af Konsistorium.
2. Med Hensyn til Vedligeholdelsen af Testators Begravelsessted i Etatsraad Schiønnings Familiebegravelse paa Skibskirkegaarden uden for Kjøbenhavns Østerport bestemmes i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 15. Febr. 1865 følgende: Saa længe Etatsraad Christian Peter Schiønning lever, drager han Omsorg for Vedligeholdelsen, mod at Kvæsturen ved hvert Aars Udgang udbetaler ham de i Testamentet hertil bestemte 10 Kr. af Legatet, samt mod, at Legatet, i Tilfælde af nødvendige Reparationsarbejder ved hele Familiebegravelsen, bekoster, hvad der efter Legatets Efori Skjøn findes at maatte med Hensyn til Testators Begravelsessted falde Legatet til Byrde. Efter Etatsraad Christian Peter Schiønnings Død overtager Legatet den hele Vedligeholdelse og i sin Tid (første Gang i Marts 1958) Fornyselsen af bemeldte Familiegravsted, mod at en af Etatsraad Schiønning i Kvæsturen deponeret Kapital paa 400 Kr. i kgl. 4% Obligation (Indskrivningsbevis litr. E. fol. 894) tilfalder Legatet til Forøgelse af dets Kapital.
3. Den aarlige Rente, efter Fradrag af de under Nr. 1 og 2 ommeldte Beløb, anvendes til Understøttelser for studerende til Indkjøb af Bøger til Fortsættelse af deres Embedsstudier. Understøttelserne kunne søges af trængende studerende ved Kjøbenhavns Universitet af samtlige Fakulteter. Ved Uddelingen skal det paases, at den paagjældende forener Duelighed og Flid med godt Forhold. Tildeling af Understøttelser finder Sted en Gang hvert Aar i Decbr. Termin. Der kan gives den samme Person flere Gange Understøttelse. Ansøgninger indkaldes af Eforus umiddelbart efter den aarlige Indskrivning af nye Studenter, ved Opslag paa Universitetet, paa hvilket Opmærksomheden skal henledes ved Bekjendtgjørelse i Berlingske

- Tidende. I Ansøgningerne, der indgives til Eforus, maa opgives Ansøgerens Studiefag, de Bøger, han ønsker, og Prisen paa disse.
4. Eforus sender de modtagne Ansøgninger til de paagjældende Fakulteters Erklæring, og gjør, efter at have modtaget Fakulteternes Erklæringer, Forslag til Konsistorium om Fordelingen. Konsistorium afgjør, hvem Understøttelse af Legatet skal tildeles, og fastsætter for hver især Understøttelsens Størrelse.
 5. Den Student, hvem Understøttelse er tillagt, foranlediger, efter nærmere Anvisning af Eforus, de Bøger, som han for det tilstaaede Beløb kan erholde, indsendte til Eforus tillige med Regning. Eforus udbetaler Regningen til Sælgeren mod Kvittering, forsyner Bøgerne med Legatets Stempel og overleverer dem til Modtageren mod Kvittering, idet han betyder ham, at Bøgerne ikke maa afhændes eller pantsættes, saa længe Modtageren forbliver ved Universitetet.
 6. Under Forbehold af Regeringens Stadfæstelse kan Konsistorium vedtage Tillæg til og Ændringer i denne Fundats. Til Bekræftelse under Universitetets Segl og sædvanlig Underskrift.

Konsistorium den 5. November 1879.

J. N. Madvigs Legat.

Fundatsen, der under 22. Jan. 1880 ad mandatum er forsynet med kgl. Stadfæstelse, lyder saaledes:

1. Af det Beløb, som er sammenskudt af Medborgere i Anledning af Halvhundredeaarsdagen for min Virksomhed som Professor ved Kjøbenhavns Universitetet d. 17. Novbr. 1879 og indbetalt i Universitetets Kvæstur (10,400 Kr. i kgl. Obligationer og 116 Kr. 50 Ø. i rede Penge) oprettes et Legat under Navnet J. N. Madvigs Legat, hvis Midler bestyres af Kvæsturen efter de almindelige Regler for Universitetets Legater.

2. Konsistorium udnævner en Professor enten af sin egen Midte eller uden for Konsistorium til at føre Tilsyn med Legatet og besørge Anvendelsen af dets Renter, som af Kvæsturen udbetales ham efter de neden for givne Bestemmelser. Denne Eforus aflægger aarlig Regnskabet, som revideres og decideres ligesom Universitetets øvrige Legatregnskaber.

3. I de første Aar udbetales kun Renten af 10,000 Kr. Renten af de overskydende 400 Kr. lægges til det kontant indbetalte Beløb for at frugtbargjøres sammen med dette, indtil det har naaet en saadan Størrelse, at der derfor kan indkjøbes en kgl. Obligation paa 200 Kr. Fra det Øjeblik, da Legatkapitalen er voxet til 10,600 Kr. i kgl. Obligationer, udbetales den hele Rente.

4. Saa længe begge mine Døtre ere i Live, nyder hver af dem Halvdelen af Renterne. Naar den ene af dem afgaar ved Døden, nyder den overlevende den hele Rente.

5. Naar begge mine Døtre ere døde, stilles Renten, med Fradrag af de sædvanlige Administrations Omkostninger samt 20 Kr. aarlig, der tilfalde Eforus, til Konsistoriums Raadighed, for efter dets Skjøn uden foregaaende Bekjendtgjørelse at anvendes i større eller mindre Beløb, dog ikke under 50 Kr. og ikke over 200 Kr. paa en Gang, til bedste for Studenter, der forberede sig til en Embedsexamen eller Magisterkonferens, og som anses for trængende og værdige til Understøttelse, men efter Forhold og Omstændigheder ikke egne sig til at opnaa noget af de større Stipendier, der bortgives paa længere Tid. Uddeling og Regnskabsføring indrettes saaledes, at de i Decbr. Termin faldende Renter altid holdes til Raadighed til Anvendelse i første Halvdel af næste Aar.

6. Blicher der et Aar fra den i forrige Paragraf betegnede Anvendelse et Beløb af 80 Kr. eller derover tilbage, bortgives det besparede, efter forud gaaende Bekjendtgjørelse, i en eller flere Lodder, hver paa 80 Kr. af Konsistorium til en eller flere fattige og flinke Studenter med første Karakter til Af-

gangsexamen fra det nærmest foregaaende Aar, der endnu ikke har kunnet komme i Betragtning ved Uddelingen af Kommunitetsstipendiet. Er der 2 Lodder at bortgive, tages der ved den ene særligt Hensyn til en Student, hvis Hjemstavn er Bornholm, dersom en saadan med de angivne Egenskaber findes mellem Ansøgerne. Mindre Beløb overføres til det følgende Aar til den almindelige Anvendelse.

7. Forandringer i denne Fundatses §§ 5 og 6 kunne foretages af Konsistorium alene, naar Beslutningen derom er enstemmig. Stemme kun to Tredjedele af Konsistoriums tilstede værende Medlemmer for Forandringen, behøves Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke til dens Gyldighed. Med ringere Flertal kan ingen Forandring vedtages.

Kjøbenhavn d. 19. Decbr. 1879.

Dr. J. N. Madvig.

— Da det oftere har vist sig, at der mellem de studerende hersker et meget ufuldstændigt Kjendskab til det *Wissingske Legat*, som delvis er et Familielegat, og til de Slægtskabsgrader, som begrunde Adkomst til Legatet, har Udgiveren troet, at det kunde være af Interesse her at anføre den paagjældende Artikel af Fundatsen, som omhandler Familiens Adkomst, samt en Del Oplysninger om Familien, der ere samlede af Fundatsens Forfatter, Prof. Peder Rosenstand-Goiske.

Art. II. »Stipendiarii ordinarii af den sal. Testators Familie skal de Studenter anses at være, som ere Descendenter af dem, der kunde have arvet en Deel af den Kapital, som tilhører dette Legato, om den ej dertil efter den sal. Testators Villie skulde anvendes. Saadanne Descendenter ere de, som nedstamme af den sal. Testators Halvsødskende paa Fædrene Side og af hans Sødskendebørn paa Mødrene Side.«

De af Prof. Peder Rosenstand Goiske under 13. Juni 1763 samlede Oplysninger lyde saaledes:

»Til Underretning for Fremtiden gives om den sal. Testators Familie denne Oplysning:

Paa Fædrene Side havde den Sal. Testator Halvsødskende: 1) sal. *Jens Wissing*, Ejere af Aarhus Mølle; af hans Descendenter ere nu ingen, uden en Sønneatter, sal. *Kapitain Wissings* Datter, der er (saavidt jeg veed) ugift.

2) Sal. Hr. *Lorentz Wissing*, Præst i Sielland. Af hans Datter ere en Deel Descendenter: een, som har Hr. *Herfordt* i Sengeløse, een, som har Hr. *Christensen* i Lolland, een, som har Hr. *Troj* i Norge; maaskee ogsaa endnu flere, hvis Navne jeg ej veed; men alle de, som kan bevise sig at nedstamme fra sal. *Lorentz Wissing*, der ingen Sønner har efterladt sig, ere af den sal. Testators Familie.

Hans Halvsøstre vare: 1) Conferentsraadinde *Benzon*; af hendes Descendenter ere Hr. Oberstlieutenant *Benzon* ugift, og en Datter, sal. Justitsraad *Jacobis* Enke, som har Børn. 2) sal. Conferentsraad *Junges* første Frue; af hende ere ingen Descendenter, uden Hr. Etatsraad *Luxdorffs* Frue. 3) Schoutbünachtinde *Thomsen*; hendes Datter er sal. Justitsraad *Fugledes* Enke, som haver Børn; it. Frue *Osten*, gift med Major von Osten, Commandant et Sted i Norge; om hun haver Børn, veed jeg ej. Andre Descendenter fra Schoutbünachtinde *Thomsen* end de ommeldte tvende Fruer og deres Børn er nu ej. 4) Frue

Majorinde *Schouw*; efter hende er en Søn, som uden Tvivl er Regimentsquarteer-mester, og en Datter Oberstlieutenant eller Major *Hofs* Enke; saavidt jeg veed, har ingen af dem Børn.

Sødskendebørn paa Fædrene Side havde den sal. Testator ingen, saa vidt jeg veed, uden Descendenter af sal. Generalmajor *Pfort*, Commandant paa Cronborg; de ere alle nu, saavidt jeg veed, uddøde.

Paa Mødrene Side havde den sal. Testator Sødskendebørn, nemlig Børn af hans tvende Morbrødre og trende Mostre. 1) Hans ældste Morbroder *M. Hans Fos* har kun efterladt sig en Datter, af hvilken ingen Børn ere. 2) Hans anden Morbroder *M. Niels Fos*, Sognepræst paa Føer, havde nogle Børn, af hvilke der ere en Deel Descendenter, som jeg ej alle kjender. En Søn af ham er Regimentsfeltskjærer *Fos* i Holsteen; af ham er en Søn i Live, som er hans eneste Barn, saavidt jeg veed. Af sal. *M. Niels Fosses* Døttre ere der en Deel Descendenter; blandt dem Hr. *Fos* i Gladsaxe, en Kjøbmand *Heining Fos*, og vel flere, som jeg ej veed at nævne.

Den sal. Testators ældste Moster var *Karen Fos*, gift med sal. *Peder Rosenstand* til Hessel; hendes ældste Datter er min Moder *Bodil Margrethe Rosenstand*; den af mine Sødskende, som har Børn, er *Maren Goiske*, en Enke af sal. Provst *Friedenreich* paa Møen, hendes Sønner ere *M. Christopher Friedenreich* i Farum og Capitain *Mauritz Friedenreich*; hendes Døttre ere: Margrethe, gift med en Kjøbmand i Stege, *Joh. Jensen*, som har Børn, *Christiana*, gift med Hr. Professor *Wadskjær*, som har Børn, trende ugifte Døttre, *Chatrine*, *Adolphine* og *Ingeborg Friedenreich*. Sal. *Karen Fosses* anden Datter var sal. *Kirstine Malene Rosenstand*, gift med Hr. *Haverslev*, Præst i Rødning tilsidst; efter hende er en Søn, Hr. *Peder Rosenstand Haverslev*, som har Børn og er Præst i sin Faders Kald Rødning udi Viborg Stift. Af ovenmeldte sal. *Kirstine Malene Rosenstands* Børn i sit første Egteskab med sal. Hr. *Hans Lund*, ogsaa Præst i Rødning, lever ingen uden *Mette Marie Lund*, Enke af sal. *Seier Gronfeldt* i Ebeltoft; hun har Børn. Min Mormoder havde ogsaa en Søn *M. Tøger Rosenstand*, men af ham ere nu ingen Descendenter.

Den sal. Testators anden Moster var *Drude Fos*, gift med sal. Cancelliraad *Peder Benzon* til Havnøe; af hendes Descendenter ere nu ingen, uden maaske en Lieutenant *Benzon*, jeg veed ej, om han endnu lever, ej heller om han har Børn.

Den sal. Testators tredje Moster var sal. *Søster Fos*, gift med sal. Raadmand *Christopher Hemmer* i Aalborg; af hende er ingen Descendenter, som have Børn uden Hr. *Hans de Hemmer*, Provst i Sønder Herred, Sognepræst til Lyngby og Albøge i Aarhus Stift. Han har mange Børn, og det er een af hans Sønner, som efter Testamentet skal være een af de første Stipendiarii.

Det er den Oplysning, som jeg i den Materie kan give. Skjøndt den ej er fuldstændig, saa kan den dog være efterrettelig; thi alle de, som kan efter Fundatsens V Art. ansees som Stipendiarii af Familien, skal nedstamme fra een af de i denne Efterretning anførte den sal. Testators Slægtninger.

2. Forandringer i de fundatsmæssige Bestemmelser for de enkelte Legater eller nærmere Regler for disse.

Det er i Aarb. f. 1871—73 S. 119—22 meddelt, at Konsistorium i Sommeren 1872 udarbejdede et Forslag til Forandringer i Fundatsen for Eichels Legat. Paa Grund af Modstand herimod fra Legatets Kurators Side blev Forhandlingerne imidlertid indtil videre stillede i Bero.

Efter at den tidligere Kurator havde overgivet Kuratelet til sin Søn, Skolelærer og Kirkesanger Johannes Eichel Lovsen Uldall i Frøslev paa Morsø, gjorde denne under 10. Marts 1880 Indberetning herom til Konsistorium. Han henstillede derhos til Konsistorium følgende Forslag til Forandring i Fundatsen:

1. at Legatets Renter kunde deles lige mellem 2 eller 3 studerende af Familien, hvis disse samtidig skulde melde sig;
2. at den Bestemmelse, at den studerende kun kunde nyde Legatets Renter fra sit 18de til det 24de Aar, forandredes saaledes, at den studerende maatte nyde Legatets Renter i fulde 6 Aar, uden at der toges Hensyn til Alderen;
3. at Legatets Renter kunde uddeles til en af Familien, der forberedte sig til Universitetet, under Betingelse af, at den paagjældende havde bestaaet et vist Antal af de under en lærd Skole hørende Examina, ligesom der ogsaa kunde fastsættes af Konsistorium et bestemt Beløb aarlig;
4. at Ikke-Beslægtede kunde nyde godt af Legatets Renter, naar ingen Beslægtede havde Stipendiet; dog kunde der i saa Fald ikke udbetales mere end 400 Kr. om Aaret.

Han androg derhos om, at der maatte tillægges ham et aarligt Vederlag af 50 Kr. for Affattelsen af de i Fundatsen foreskrevne aarlige Indberetninger til Konsistorium om de i Familien skete Forandringer af Fødte og Døde, samt forespurgte, om der af Legatets Renter kunde tillægges ham Godtgjørelse for Udgifter til en eventuel Rejse til Sønderjylland i Anledning af Legatet.

Efter herom at have indhentet en Erklæring fra Legatets Eforus, Prof. Holten, tilskrev Konsistorium under 16. Apr. Kurator. Konsistorium fastholdt sit tidligere Forslag, kun med nogle mindre Forandringer og Tilføjelser, idet det efter dets Skjøn indeholdt Betingelserne for, at Legatet kunde komme til at virke til Gavn efter den Hensigt, Fundator havde haft med dets Oprettelse. I den Tid, der var forløbet siden Legatets Stiftelse i 1818, altsaa 62 Aar, havde der kun meldt sig 2 Legatnydere, og det havde derfor kunnet voxe fra en Størrelse af 4000 Rd. til nu at udgjøre en Kapital af 52,922 Kr. 17 Ø. Medens Legatstifteren gik ud fra en aarlig Understøttelse af 150 Rd., vilde den aarlige Understøttelse nu udgjøre c. 2025 Kr. Ligesom en saadan Understøttelse fjærnedes sig saare langt fra det, Stifteren havde tænkt sig, saaledes var den aldeles uforholdsmæssig stor efter Formaalet og kunde vække alvorlige Betænkeligheder, fordi den, i Stedet for at yde en nyttig Hjælp til alvorlige Studiers Fremme, kunde udsætte det unge Menneske, hvem den tildeltes, for en Række af Fristelser. Konsistorium ansaa disse Betænkeligheder for at være af en saadan Betydning, at det maatte udtale, at det, hvis det ikke lykkedes at gennemføre en saadan Forandring af Fundatsen, at Understøttelsen bragtes ned til en rimelig Størrelse,

eventuelt vilde tage under Overvejelse, om det længere kunde forsvare at have et saadant Legat under sit Tilsyn.

Forslaget lyder saaledes i sine Afvigelser fra det i Aarb. f. 1871—73 S. 120—21 aftrykte:

- I. Ens lydende med V. i det tidligere Forslag, kun at 20 Rd. var ombyttet med 50 Kr.
- II. som II. i det tidligere Forslag.
- III. 1ste og 2det Led lige lydende med 1ste og 2det Led i III. i det tidligere Forslag. I Stedet for 3dje og 4de Led var sat følgende: Efter at Afgiften til Kvæsturen og Godtgjørelsen til Kurator er fradraget, dannes der saa mange Portioner paa 800 Kr. om Aaret, som de disponible Renter indeholde. Overskuddet af Legatets Renter oplægges til Forrentning, indtil det saaledes fremkomne Overskud af disponible Renter beløber sig til 425 Kr. halvaarlig, i hvilket Tilfælde der oprettes en ny Portion af den i det foregaaende nævnte Størrelse, og saa fremdeles.
- IV. 1ste Led saa lydende: Fundatsens § 5 forandres derhen, at Legatet, naar det tildeles nogen af de i dens § 3 nævnte Beslægtede, kan oppebæres i 6 Aar, altsaa i 12 paa hinanden følgende Terminer, naar han i den Tid studerer ved et Universitet.

I øvrigt lige lydende med IV. i det tidligere Forslag.

Konsistorium henholdt sig ganske til den Motivering af Forslaget, der fandtes i dets tidligere Skrivelse af 15. Juli 1872, og gjentog blot, at Forslaget væsentlig gik ud paa, dels at lette Adgangen til Legatet for andre end Testators Slægtninge, for saa vidt dette kunde ske uden at krænke disses berettigede Interesser, dels at fastsætte det Beløb, hvormed Legatet udbetaltes paa en til Øjemedet svarende Maade, hvorved tillige opnaaedes Udsigt til Tid efter anden at forøge Legatets Portioner, en Fordel, der selvfølgelig fortrinsvis vilde komme de Slægtninge, som havde Ret til Legatet, til gode. Forslaget traf paa flere Punkter sammen med Tanken i de Forslag, Kurator havde fremsat. Hvad imidlertid særlig Nr. 3 af dennes Forslag angik, bemærkede Konsistorium, at da Legatet var stiftet til Gunst for dem, der studere ved et Universitet, Kjøbenhavns eller et andet, vilde en Bestemmelse som den foreslaaede ganske forandre Legatets Karakter. Det vilde derhos for Konsistorium være vanskeligt at paase, at Legatet i disse Forhold blev anvendt til Gavn; Bestemmelsen vilde lokke til at lade ubegavede Drengene søge Undervisning i de lærde Skoler for i ethvert Tilfælde at nyde denne Del af Legatet i nogle Aar og maaske sættes i Stand til at kræve det hele Legat for 6 Aar, og den vilde fremkalde en Fremvæxt af daarlige Studenter.

Hvad Godtgjørelsen til Kurator for Afgivelsen af Indberetninger angik, nærede Konsistorium Betænkelighed ved at tilstaa ham denne som et blivende Vederlag, indtil en saadan Bestemmelse som under I. foreslaaet, var optaget i Fundatsen. Derimod ansaa Konsistorium det for rettest at bevilge Godtgjørelsen for et Aar ad Gangen, og tillagde ham saaledes Vederlaget for 1880 saa vel som den Rejsegodtgjørelse, hvorom han havde andraget.

I sit Svar af 5. Juli udtalte Kurator, at da Konsistoriums Forslag havde en efter hans Opfattelse altfor stor Afvigelse fra Legatets Fundats, særlig med Hensyn til Uddelingen af Legatet til andre uden for Familien, havde han været

betænkelig ved i denne Sag at handle paa egen Haand, hvorfor han havde sendt de betydningsfuldeste Medlemmer af Familien en Afskrift af Forslaget, med Anmodning om at afgive deres Erklæring om samme. De havde imidlertid alle erklæret sig utilfredse med Forslagets 2det Punkt, og et af Medlemmerne havde udtalt, at da Legatet var et Familielegat, hvorpaa Familien satte særdeles Pris, og for hvilket den var Testator stor Tak skyldig, burde man bevare det uskadt til Efterkommerne og ikke lade sig det fratage eller i nogen Maade forringe, uden at man havde gjort den Modstand, man kunde, da man ellers vilde forsynde sig mod de nu levende og ufødte Slægter. Som Kurator var det ogsaa hans Pligt at varetage Familiens Interesser, og da disse efter hans Skjøn ikke vare tilstrækkelig paaagtede i Konsistoriums Forslag, særlig naar man saa hen til det 2det Punkt i samme, der gik ud paa at lette Adgangen til Legatet for andre end Testators Slægtninge, kunde han ikke andet end erklære sig bestemt mod Forslagets 2det og 3dje Punkt. Efter Testators Villie var det jo først, naar hele Familien var uddød, at andre uden for denne Familie kunde erholde Legatet (jfr. Fundatsens § 3), og dette var jo langt fra at være Tilfældet, da Familien var i stærk Fremvæxt. Der vilde meget mere være Grund til at lette Familien Adgangen til at faa Del i Legatet, især da dens Medlemmer, paa en enkelt Gren nær, alle vare fattige og ikke i Stand til at afholde Udgifterne ved at sætte deres Sønner i en lærd Skole. Grunden til, at der i 62 Aar kun havde meldt sig 2 Legatnydere, maatte væsentlig søges i, at Testators Slægt bestod af ubemidlede, der paa Grund af Fattigdom ikke havde kunnet opnaa de Betingelser, der udfordredes til at faa Del i Legatet. Billighed talte formentlig for, at der snart blev gjort Skridt til, at Legatet bedre end hidtil kunde blive benyttet af Testators Slægtninge, hvilket vilde blive Tilfældet, dersom Legatets Renter kunde uddeles allerede under en Drengs Ophold ved en af de lærde Skoler. Han var enig med Konsistorium i, at Legatet ikke svarede til det Øjemed, Testator havde haft med Oprettelsen af samme. For mulig ved mundtlig Forhandling at kunne opnaa en Overenskomst, ansøgte han om, at der af Legatets Renter maatte udredes Udgifterne til en Rejse til Kjøbenhavn for ham. Kunde Familien opnaa enkelte Indrømmelser, var han villig til paa flere Punkter at tiltræde Konsistoriums Forslag.

Efter Konsistoriums Opfordring udtalte Eforus sig herom i Skrivelse af 23. Juli. Den Ulempe ved Legatet, udtalte han, som havde bevirket, at der fra Universitetets Side var blevet opstillet Forslag til Forandringer i Fundatsen, var den, at en Stipendiat, som nu meldte sig til at nyde Legatet, vilde have at hæve et Legat af over 2000 Kr. om Aaret, en Sum, det vilde være uforsvarligt at stille til et attenaarigt Menneskes Raadighed i en stor By, hvor det ikke var muligt at have nøje Tilsyn med hans Vandel. Hvad Konsistorium derfor først og fremmest maatte vente af Kurator, var en aaben og uforbeholden Tilslutning til denne Anskuelse, og at der som Følge deraf maatte fastsættes et Maximum for Legatportionerne; men dette indeholdtes ikke i Kurators Skrivelse. Det Forslag, denne indeholdt, om at anvende Legatets Renter til Understøttelse til at underholde Elever ved de lærde Skoler, for at de senere kunde komme til at nyde Legatet, stred mod Fundatsen, som bestemte det principielt som Universitetslegat og kun midlertidig som Familielegat, og man vilde ikke kunne gaa ind derpaa, selv om

Konsistorium formaaede paa en forsvarlig Maade at lede en saadan Anvendelse af Legatets Renter. Han saa ikke i Kurators Skrivelse noget Tegn til en virkelig Imødekommen, og da den ikke gav noget som helst Vink om den Basis, paa hvilken mundtlige Forhandlinger kunde føres, kunde han ikke anbefale at lade Legatet udrede Omkostningerne ved den omhandlede Rejse.

I Overensstemmelse hermed tilskrev Konsistorium under 3. Avg. Kurator.

— I Universitets Direktionens Skrivelse af 4. Marts 1848 om Udbetalingen af Oplagspengene fra de lærde Skoler Nr. 4 og 5 — jfr. Lindes Medd. 1849—56 S. 868—69 — hedder det, at et slet Udfald af den filosofiske Examen, saafremt en Stipendiat strax ved Udlobet af det andet akademiske Halvaar indstiller sig til denne, vil være til Hinder for Udbetalingen af den endnu resterende Del af Oplagspengene, men at de saaledes tilbageholdte Oplagspenge dog først hjemfalde til Stipendiefonden, saafremt de ikke inden 3 Aars Forløb ere af Konsistorium paa Grund af særdeles Omstændigheder bevilgede udbetalte til den paagjældende. I Henhold hertil havde det været Praxis, at enhver, der underkastede sig den filosofiske Prøve ved Udgangen af det første akademiske Aar og ikke opnaaede mere end Karakteren tg, maatte ansøge Konsistorium om Pengenes Udbetaling, og at ligeledes enhver, der, efter første Gang at være rejiceret, senere bestod Prøven, da maatte ansøge Konsistorium, selv om Prøvens Udfald var blevet nok saa tilfredsstillende.

I Skrivelse af 3. Juni 1880 udtalte Eforus, Prof. P. Madsen, sig for en Forandring heri. Saa længe den filosofiske Prøve havde 3 Fag, udbetaltes Pengene uden Ansøgning til dem, der havde opnaaet 3 tg, kun ikke til dem, der havde 2 tg og 1 mdl, da dette var det absolute Minimum for at have bestaaet Prøven. Nu var Minimum ganske vist tg, efter at Prøven var blevet indskrænket til 1 Fag; men dette syntes ikke at berettigede til at skruer Fordringerne op til at forlange Karakteren g. Formentlig vilde tg svare til, hvad man under den gamle Ordning lod sig nøje med, saa at der under de nu værende Forhold ved »et slet Udfald« maatte forstaas Rejektion og ikke Karakteren tg. Hvad dernæst de Stipendiatere angik, som vare blevne rejicerede ved Prøven første Gang, havde Konsistorium stadig fulgt den Grundsætning at bevilge Udbetalingen, naar de inden en rimelig Tid bestode Prøven med et anstændigt Resultat. Det vilde derfor formentlig være den simpleste Fremgangsmaade at give denne Grundsætning en bestemt Formulering og overdrage Eforus at handle derefter, saa at det kun var nødvendigt at ansøge Konsistorium, naar Tilfælde af særlig Vanskelighed forelaa.

Konsistorium har i Henhold hertil under 10. s. M. meddelt Eforus Bemyndigelse til, uden derom at gjøre Indstilling, at anvise Oplagspengene til Udbetaling, naar Stipendiaten har bestaaet den filosofiske Prøve, selv om han kun har opnaaet Karakteren tg, samt naar Stipendiaten, efter at være blevet rejiceret ved den filosofiske Prøve, i Løbet af 1 Aar derefter bestaar denne i det mindste med Karakteren g. Konsistorium har imidlertid tilføjet, at da det ikke herved er Meningen at tillægge vedkommende Student et Retskrav, er det selvfølgelig Eforus uforment at henstille Afgjørelsen til Konsistorium, naar Forholdene undtagelsesvis maatte forekomme ham at frembyde særlige Tvivlsgrunde. I alle Tilfælde, hvor de oven nævnte Betingelser ikke ere opfyldte, kan Udbetalingen kun finde Sted,

hvis Konsistorium efter indgiven Ansøgning finder, at særlige Omstændigheder tale derfor.

— Efter Indstilling fra Eforus for det Bingske Legat, har Konsistorium ved Skrivelse af 27. Febr. 1880 fastsat som Regel for Affattelsen af Legatets Regnskab, at det Overskud af Legatets Indtægter, som maatte blive tilbage, efter at andre fundatsmæssige Udgifter ere afholdte, kan anvendes til bedste for syge studerende, og at det Beløb, der af bemeldte Overskud ikke maatte blive anvendt til dette Øjemed i Aarets Løb, opføres som Beholdning for Legatet som Helhed, hvoraf da følger, at et særligt Regnskab for Sygelegatet bliver overflødigt.

— I Anledning af en Revisionsantegnelse til Hopners Legats Regnskab f. 1879 udtalte Konsistorium i Skrivelse til 1ste Revisionsdepartement af 27. Febr. 1880, at det havde fuldstændig Medhold i de gjældende Bestemmelser, at et Beløb var blevet benyttet til Begravelsehjælp for en Student, og ligeledes, at denne Hjælp af Eforus var blevet betragtet som fortrinsberettiget i Forhold til de Understøttelser, der tildeltes andre Trængende. Derimod havde Anvendelsen af et større Beløb til disse sidste Understøttelser, end det for Aaret disponible, i og for sig ikke Hjemmel; men Konsistorium fandt det ubilligt nu at berøve disse Trængende den Understøttelse, de i en længere Aarrække havde oppebaaret, og som af dem sikkert betragtedes som faste. For at skaffe formel Hjemmel for denne Overskridelse, bemyndigede Konsistorium under s. D. Eforus til at udbetale de Beløb, som tidligere havde været tillagt saadanne Trængende, fremdeles som hidtil, selv om Legatets Udgifter for Aaret derved maatte bringes til at overskride Indtægten, og at dække Overskridelsen af det følgende Aars Indtægt, hvorimod ved fremtidige Understøttelser det fornødne blev at iagttage, for at saadanne Overskridelser ikke skulde finde Sted.

3. Særlige Bevillinger eller Undtagelser fra de lov- eller fundatsmæssige Bestemmelser for Legaterne.

Ved Konsistoriums Skrivelse af 4. Decbr. 1879 tillodes det cand. jur. Ellermann, der var udnævnt til at nyde det Hurtigkarlske Legat, at oppebære Legatet i Decbr. Termin s. A., skjøndt han havde forladt Kjøbenhavn d. 3. Sept. s. A.

Ved sammes Skrivelse af 5. s. M. tillodes det, at cand. med. O. Secher, hvem det Lassonske Rejsestipendium i 1878 var blevet tildelt, og som i Juli Maaned 1879 vendte tilbage fra Udlandet for at overtage en Ansættelse som Reserve-læge ved Kommunehospitalet, maatte oppebære Stipendiet i Decbr. Termin s. A.

En Student, der i Sommeren 1879 havde taget Afgangsexamen i mathematisk-naturvidenskabelig Retning, i Januar 1880 den filosofiske Prøve med Karakteren tg, og som derefter vilde underkaste sig Tillægsexamen i de sproglige Fag for at kunne studere Theologi, ansøgte om Udbetaling af den tredje Del af Oplagspengene. Ved Skrivelse af 3. Marts 1880 bevilgede Konsistorium Udbetalingen.

4. De med Universitetet forbundne Kollegier.

Ved Skrivelse af 28. Jan. og 8. Apr. 1880 har Konsistorium meddelt en Alumnus paa Valkendorfs Kollegium Tilladelse til af Helbreds Hensyn at være fraværende fra Kjøbenhavn først i 2 Maaneder og derefter i 12 Uger.

Samme Tilladelse er ved Skrivelse af 6. Febr. 1880 meddelt en anden Alumnus paa samme Kollegium for et Tidsrum af 5 à 6 Uger.

5. Kommunitetsstipendiet og Regensbeneficiet.

Som i Aarb. f. 1878—79 S. 657 bemærket, blev der paa Finansloven f. 1879—80 bevilget 4000 Kr. til Anskaffelse af Bøger og andre for Universitetsstudiet nødvendige Apparater for trængende studerende, hvilke Understøttelser uddeltes i Penge af Ministeriet selv. Efter at den første Uddeling — i Portioner paa 50 Kr. — var foregaaet, tilstillede Ministeriet Konsistorium en Fortegnelse over de Studenter, hvilke Understøttelserne vare tildelte. I denne Anledning udtalte Konsistorium i Skrivelse af 7. Oktbr. 1879 for Ministeriet det Ønske, at der ved kommende Uddelinger af disse Understøttelser maatte gives Universitetet, og særlig Fakulteterne, hvert for sit Vedkommende, Lejlighed til at udtale sig om de foreliggende Ansøgninger, førend Bortgivelsen fandt Sted ved Ministeriet, idet Konsistorium henviste til Stipendiebestyrelsens Skrivelse af 25. Novbr. 1878 og Konsistoriums Skrivelse af 28. s. M., jfr. Aarb. f. 1878—79 S. 654—57. Hvad der herved kom i Betragtning, var først og fremmest Hensynet til, at der kun hos Fakulteterne fandtes repræsenteret det nøje Kjendskab til den paagjældende Faglitteratur og til, hvad den studerende trængte til paa det Trin i sit Studium, paa hvilket han stod, uden hvilken Fordelingen ikke kunde stifte den tilsigtede Nytte. Ved Siden heraf vilde man regelmæssig hos Fakulteterne kunne forudsætte et større Personalkjendskab til Ansøgerne end noget andet Sted, et Kjendskab, hvorpaa en rigtig Fordeling i høj Grad vilde bero. Ved at give Fakulteterne Lejlighed til at udtale sig om Ansøgningerne, vilde der saaledes vindes betydningsfulde Bidrag til at naa det i og for sig vanskelige Maal, som ved Fordelingen af disse Understøttelser maatte tilstræbes. Heldigst vilde det vistnok være, om Fakulteternes Erklæringer samledes hos Konsistorium for af dette at indsendes med dets yderligere Erklæring. Der vilde derved kunne opnaas Betyggelse for, at de forskjellige Fakulteter kom til lige Ret ved Fordelingen. Denne Lighed beroede, som Stipendiebestyrelsen i den oven nævnte Erklæring havde udtalt, jo ikke paa et enkelt, simpelt Talforhold, men paa en Række forskjellige Hensyn, som maatte afvejes.

Dernæst henlede Konsistorium paa ny Ministeriets Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at der blev truffet Foranstaltninger til Betyggelse for, at de tilstaaede Beløb virkelig anvendtes til det Øjemed, i hvilket de vare givne. I Stipendiebestyrelsens Skrivelse var det omtalt, hvorledes man i saa Henseende gik til Værks ved de Boglegater, over hvilke Universitetet raadede, og særlig ved Understøttelser af det Hurtigkarlske Boglegat, hvor den fulgte Fremgangsmaade fra alle Sider havde vist sig tilfredsstillende. For at undgaa Fristelser for og Misbrug af de studerende, tilraadte Konsistorium indtrængende, at en Fremgangsmaade af lignende Art fulgtes af Ministeriet ved de her omspurgte Understøttelser.